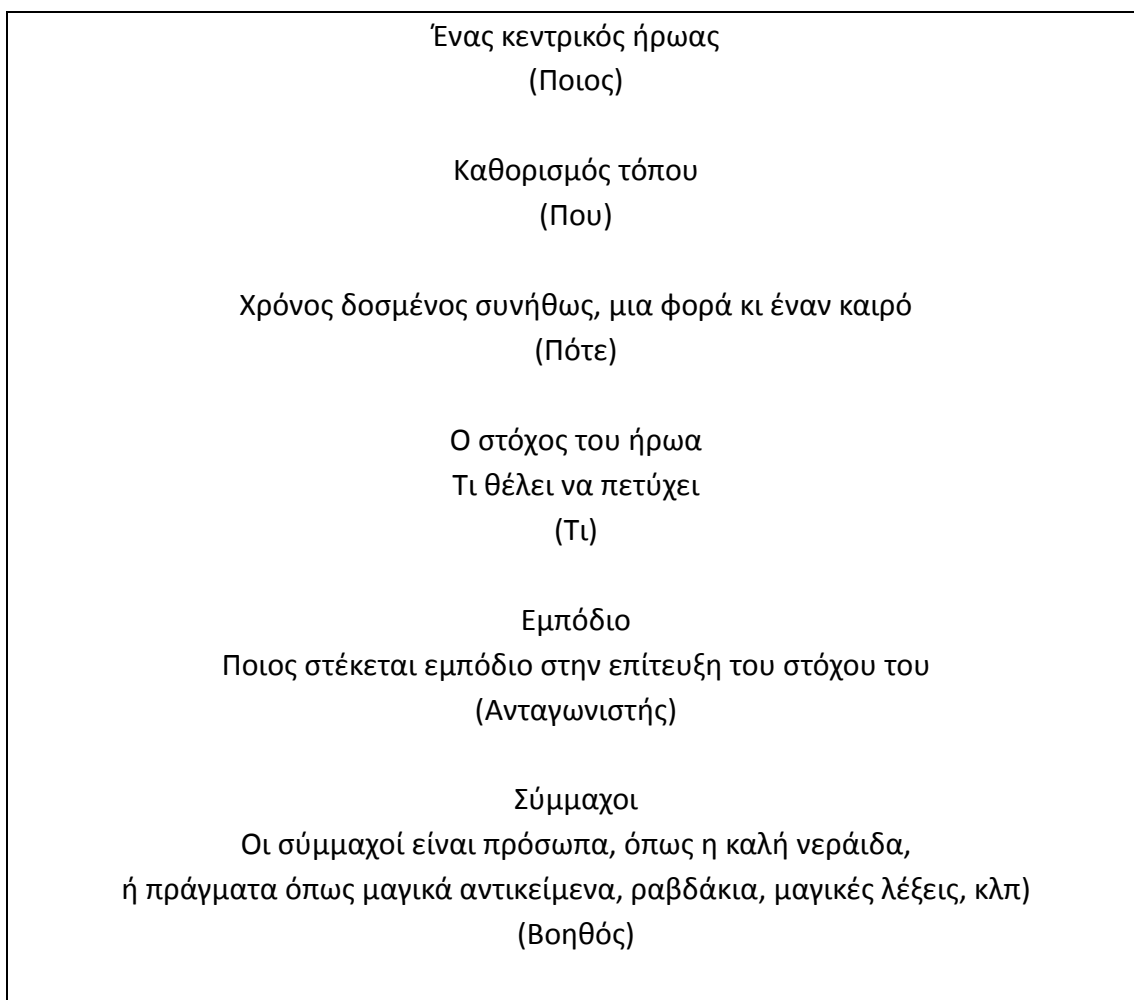


## Μαγειρεύοντας το δικό μας παραμύθι

Τα κλασικά παραμύθια είναι σημαντικά για τα παιδιά. Ας δούμε τη δομή τους, μια δομή που είναι καλό να αποτελέσει οδηγό για τη συγγραφή των παραμυθιών μας. Καταρχήν ας δούμε τι χρειαζόμαστε, τα συστατικά, του παραμυθιού (μπορεί να γίνει και ως παιχνίδι στην τάξη, συνταγή μαγειρικής ενός παραμυθιού):

### Τα υλικά του παραμυθιού



Σχήμα 1

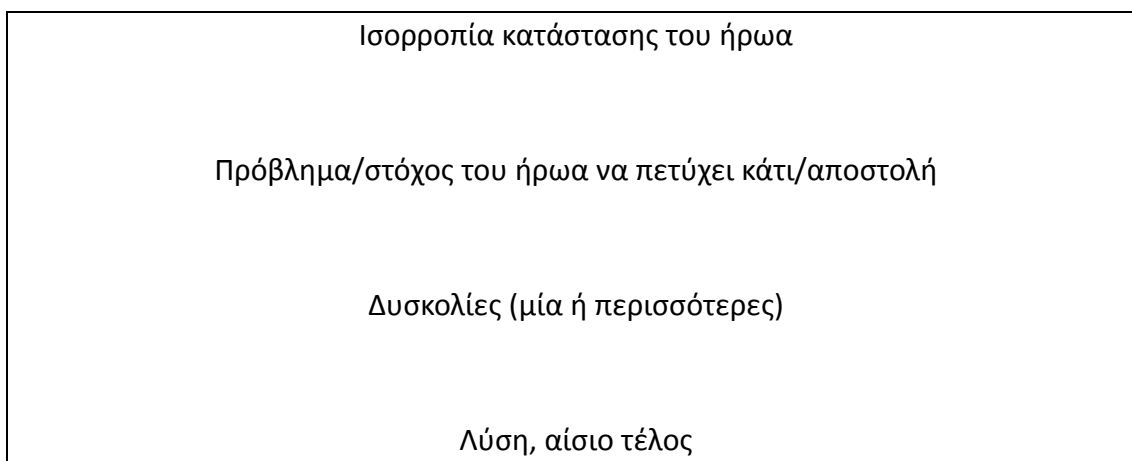
Ο κεντρικός ήρωας πρέπει να είναι ένας (ή ζευγάρι, Χάνσελ και Γκρέτελ, ή ομάδα τα εφτά κατσικάκια, τα τρία γουρουνάκια που όμως κινούνται σαν μονάδα. Στα τρία γουρουνάκια το κάθε γουρουνάκι κινείται αυτόνομα, αντιπροσωπεύει όμως ένα διαφορετικό στάδιο ωρίμανσης του παιδιού. Αυτά . Οι άλλοι είναι δευτερεύοντες. Παρακολουθούμε την περιπέτεια του κύριου ήρωα και από τη δική τους σκοπιά. Οι

ήρωες στα παραμύθια είναι «επίπεδοι» ως χαρακτήρες. Υπάρχουν καλοί και κακοί γιατί το παιδί πρέπει ξέρει ποιος είναι ποιος και να πορευτεί στη ζωή γνωρίζοντας το καλό και το κακό. Δεν μπορεί να αντιληφθεί την πολυπλοκότητα της ανθρώπινης ύπαρξης. Η μαμά είναι πάντα καλή. Δεν μπορεί να είναι κακή, δεν της αναγνωρίζονται αδυναμίες ούτε φυσικά στιγμές που εύχεται να πάει το παιδί της για ύπνο για να ξεκουραστεί λίγο! Έτσι αναλαμβάνει η μητριά το ρόλο της κακιάς.

Αυτή τη «μεταγλώσσα» των παραμυθιών την γνωρίζουμε εμείς, είναι αυτονόητο ότι δεν τη διδάσκουμε στο παιδί για να γράψει ή να πει παραμύθι. Απλώς αν δούμε μια μεγάλη αντίφαση, ο καλός γίνεται ξαφνικά κακός μπορούμε να ζητήσουμε μια εξήγηση.

Έχουμε τα συστατικά. Πώς προχωράμε στη δόμηση ενός παραμυθιού; Έχουμε υπόψη μας την ακόλουθη δομή των παραμυθιών:

#### *Η δομή του παραμυθιού*



Σχήμα 2

Συχνά οι δυσκολίες και οι δοκιμασίες που πρέπει να περάσει ο ήρωας είναι τρεις. Συχνά αντιστοιχούν και σε ισάριθμα μαγικά αντικείμενα που βοηθούν στο ξεπέρασμα της δυσκολίας. Οι δυσκολίες όμως αναγκάζουν τον ήρωα να εξελιχθεί, να ωριμάσει αφού για να καταφέρει χρειάζεται να επιστρατεύσει και ευφυΐα και γενναιότητα.

Πώς θα εισάγετε αυτή τη δομή στα παιδιά; Μπορείτε να παίξετε το παιχνίδι «μαγειρικής», να καταγράψετε τα συστατικά του παραμυθιού (Σχ.1) κι ύστερα να καταγράψετε τη συνταγή, πώς θα δέσουν τα υλικά (Σχ.2). Μπορείτε επίσης (και συνιστάται για καλύτερο αποτέλεσμα της διαδικασίας) να διαβάσετε μερικά παραμύθια μαζί με τα παιδιά στην τάξη, ή τα παιδιά να διαβάσουν μόνα τους και να συζητήσετε στην τάξη τις ιστορίες. Διαβάστε κλασικά παραμύθια, διαλέξτε μάλιστα

κάποια όπως (Τοσοδούλα, Ασχημόπαπο, Ο βασιλιάς βάτραχος, Οι Αγριόκυκνοι, Το φεγγάρι στη λίμνη κλπ). Υπάρχουν και σύγχρονα παραμύθια που έχουν σχέση με το περιβάλλον όπως το Εγώ ο Αργυροπελεκάνος της Τζέμης Τασάκου.

Παίξτε το παιχνίδι να σταματήστε την ανάγνωση σε ένα σημείο και να ζητήστε από τα παιδιά να γράψουν τη συνέχεια και να δώσουν τέλος. Είναι πιθανό ότι αναγνώσεις των παραμυθιών θα τους έχουν κάνει να συνηθίσουν το μοτίβο της περιπέτειας (δυσκολίες, λύση) και να το ακολουθήσουν. Ανάλογα με την ηλικία των μαθητών σας, σχολιάστε τη δομή, χρησιμοποιήστε τη μεταγλώσσα δηλαδή αν και αυτό μπορείτε να το αποφύγετε αν κάνετε πολλές ασκήσεις πριν ζητήστε από τα παιδιά να κάνουν την τελική γραφή του παραμυθιού .

Μπορείτε μάλιστα να κάνετε πολλές ασκήσεις γραφής παραμυθιών και στο τέλος να διαλέξει ο κάθε μαθητής το παραμύθι του που του άρεσε περισσότερο. Μπορεί να κρίνουν και οι άλλοι, όλοι τα παραμύθια όλων. Γι αυτό είναι σημαντικό να καλλιεργήσετε κλίμα εμπιστοσύνης και αμοιβαίας εκτίμησης στην τάξη. Το δέσιμο της ομάδας είναι προϋπόθεση αλλά και αποτέλεσμα της δημιουργικής γραφής στην τάξη.

#### **5. Ασκήσεις δημιουργικής γραφής: δομήστε μια πορεία από τις απλές ασκήσεις έκφρασης στη μυθοπλασία.**

Είναι απολύτως απαραίτητο να προηγηθούν της γραφής του τελικού παραμυθιού ασκήσεις δημιουργικής γραφής για να εξοικειωθούν τα παιδιά με τη διαδικασία, να καλλιεργήσουν τη φαντασία τους και κυρίως να αισθανθούν τη γραφή ως παιχνίδι και ως μάθημα.

Μπορείτε να αφιερώσετε μια ώρα συγκεκριμένη για δημιουργική γραφή και αναγνώσεις και σχολιασμό παραμυθιών. Μπορείτε να δημιουργήσετε κάτι σαν Λέσχη Ανάγνωσης και Δημιουργικής Γραφής με την ομάδα σας. Αλλιώς μπορείτε να βρίσκετε χρόνο μέσα στο πλαίσιο των μαθημάτων.

Οι ασκήσεις δημιουργικής γραφής ενδείκνυται να ακολουθούν μια πορεία, από ασκήσεις απλές, παιχνίδια έκφρασης και παραγωγής λόγου, παιχνίδια συνδυασμού λέξεων και παραγωγής «σουρελαστικών» ιστοριών, παιχνίδια εμπλουτισμού του λεξιλογίου, καλλιέργειας της φαντασίας κλπ. Όλα μέσα από ασκήσεις που έχουν παιγνιώδη χαρακτήρα και δεν υποβάλλονται σε αξιολόγηση.

Στη συνέχεια και καθώς τα παιδιά θα ωριμάζουν ως αναγνώστες και ως «συγγραφείς» ή αφηγητές ιστοριών, για το νηπιαγωγείο, θα προχωράτε σε ασκήσεις μυθοπλασίας και συγγραφής ιστορίας με αρχή μέση και τέλος.